

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Aktiviranje zone u Terminalu Banja Luka
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	04.04.2018. godine, 08:00 LT, Terminal aerodroma
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>U 08:00 (lokalno vrijeme) došlo je do aktiviranja zone u Terminalu aerodroma. Zona je najavljena kao "exercise" i da se u njoj radi lasersko skeniranje terena. Posle se uspostavilo da u toj zoni to snimanje treba da radi helikopter koji je uredno imao popunjen plan leta za tu aktivnost.</p> <p>Kao moguće uzroke događaja podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Moglo se desiti da se ostali saobraćaj razdvaja od te zone a da u njoj i nema aktivnosti.</p> <p>Na pitanje šta je bilo moguće uraditi da se takav događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Potrebna je bolja koordinacija između BHDCA-BHANSА-Operativna radna pozicija za ovakve i slične stvari. Takođe je potrebno na vrijeme znati kada će ova zona stvarno biti zauzeta i da li ostali saobraćaj može kroz nju prolaziti ili ne.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Zaključci ove istrage:</p> <p>-NOTAM je objavljen više od 72 sata prije početka aktivnosti (31.03. u 09:16 UTC), na vrijeme da se svi upoznaju sa navedenom aktivnošću, a o čemu postoji lista od 01.04. u kojoj se jasno vidi da su NOTAM-i objavljeni i validni ali stupaju na snagu 03.04. kada postaju efektivni.</p> <p>-Restrikcije se objavljuju 7 dana ranije, a navigacijska upozorenja 72 sata prije (dok se drugačije ne odredi kroz razgovore BHDCA-AMC-BHNOF).</p> <p>-Ispostavilo se da u zoni snimanje treba da radi helikopter, koji je uredno imao popunjen plan letenja za tu aktivnost.</p> <p>-Organizator ove aktivnosti nije tražio saglasnost nadležne kontrole letenja prije nego što je poslao zahtjev za odobrenje aktivnosti u BHDCA.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>E4 prema ESARR-u 2</p> <p>Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno pružanje ATM usluga. Ovakva vrsta događaja dešava se rijetko.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>U saradnji sa BHDCA od strane osoba zaduženih za odobravanje letova vršiti češću komunikaciju – koordinaciju, da se u buduće prilikom izdavanja odobrenja za izvođenje letova (radovi iz vazduha, vazduhoplovne priredbe, letenje bezpilotnih letjelica...) podnosioci zahtjeva pridržavaju rokova i propisa koji su navedeni u Pravilniku o odobravanju letova, odnosno da se prilikom izdavanja Odobrenja za letenje kontaktira nadležna jedinica kontrole letenja.</p> <p>Unutar BHANSA-e, korisnicima usluga BHNOF, organizovati u sklopu njihovih redovnih osvježavanja znanja ili ukoliko iskažu potrebu organizovati i posebne radionice, vezane za poznavanje i upotrebu NOTAM-a (svrha, format, upotreba, originatori...), odnosno upoznavanje sa radom NOTAM servisa.</p>

Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,